

ПЕРЕВІРКА СТАТИСТИЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ВИПАДКОВИХ S-БЛОКІВ ВІДНОСНО ОПЕРАЦІЇ ДОДАВАННЯ ЗА МОДУЛЕМ 2^n

М. П. Оксьоненко¹

¹Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

Анотація

Перевірено статистичні властивості S-блоків шифру ДСТУ-7624:214 «Калина» та його попередньої версії 2007-го року щодо розподілу коефіцієнтів таблиці ймовірностей диференціалів за операцією додавання за модулем 2^n .

Ключові слова: S-блок, таблиця ймовірностей диференціалів, розподіл Пуассона

Вступ

У 2015 році в Україні був прийнятий новий національний стандарт блокового шифрування ДСТУ 7624:2004 («Калина») [1]. В даній роботі будуть перевірені властивості розподілу коефіцієнтів таблиці ймовірностей диференціалів за операцією додавання за модулем 2^n .

1. Необхідні терміни та позначення

S-блок – функція, що приймає на вхід n біт і перетворює їх за визначеним правилом, видаючи на виході m біт. n та m не обов'язково рівні між собою. Якщо $m = n$, то мова йде про бієктивний S-блок. В шифрах, які ми розглядаємо, використовуються саме бієктивні перетворення.

Нехай $f : \{0, 1\}^n \rightarrow \{0, 1\}^n$ – деяке відображення. *Таблиця ймовірностей диференціалів* (Difference Distribution Table, DDT) відображення f – матриця $\|d_{ij}\|$ розмірності $2^n \times 2^n$, де кожний елемент d_{ij} знаходиться за формулою:

$$d_{ij} = |\{x \in \{0, 1\}^n : f(x \oplus i) \oplus f(x) = j\}|$$

Ймовірності диференціалів визначають стійкість криптоперетворень до диференціального криптоаналізу.

2. Розподіл модифікованої DDT на S-блоках

Як було показано в [1], коефіцієнти в DDT, операцією $\oplus$ має розподіл Пуассона з параметром $1/2$. Якщо розглядати таблицю ймовірностей диференціалів з операцією додавання за модулем 2^n , то дані коефіцієнти мають розподіл Пуассона з параметром 1. Тому можемо побудувати теоретичну оцінку для нового розподілу й перевірити практичні значення на S-блоках «Калини». Визначимо теоретичну ймовірність, що для випадкового S-блоку максимальне

значення λ таблиці DDT з операцією додавання за модулем 2^n буде зустрічатись N разів.

Для DDT 8-бітного S-блоку відповідна ймовірність оцінюється за формулою:

$$Pr(\lambda, N) = \sum_{l=0}^N \left(\binom{l}{255^2} \cdot \left[\sum_{d=0}^{\lambda-1} D(d) \right] \cdot D(\lambda)^l \right),$$

де $D(d) = e^{-1}/d!$ – ймовірність розподілу Пуассона з параметром 1.

Було розглянуто 8 S-блоків $S_0, \dots, S_7$ з шифру «Калина» 2007 р. [1] та чотири S-блоки $\pi_0, \dots, \pi_3$ з шифру «Калина» 2014 р [1] і побудовані таблиці DDT за операцією додавання за модулем 2^n і обчислено значення параметрів λ , N , $Pr(\lambda, N)$.

Автори «Калини» стверджували, що S-блоки були обрані випадковим чином, що й було метою перевірити. S-блоки, які мають подібні характеристики, досить легко згенерувати випадковим чином.

Висновки

Була проведена модифікація таблиці ймовірностей диференціалів, яка заснована на переході від операції $\oplus$ до операції додавання за модулем 2^n . Розподіл коефіцієнтів в модифікованій DDT S-блоків «Калини» показав можливість випадкової генерації таких перестановок за допомогою невеликої кількості обчислювальних ресурсів, що не суперечить твердженню авторів про те, що S-блоки були знайдені шляхом випадкового пошуку.

Перелік використаних джерел

1. R. Oliynykov, I. Gorbenko, O. Kazymyrov, V. Ruzhentsev, O. Kuznetsov, Y. Gorbenko, O. Dyrda, V. Dolgov, A. Pushkaryov, R. Mordvinov, D. Kaidalov. A New Encryption Standard of Ukraine: The Kalyna Block Cipher. – 2015